

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.,
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun
Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, PloestDin trecut,
pentru viitor.

— Reprizări politice recente. —

X.

(#). Menționăm în articolul precedent cea turbată campanie de intrigă, amăgiri, bânuiri și calumni perverse, pe care oamenii »politici de îndulcire« o inaugurară în scopul perfid de a compromite pe cei-ce apărău din toate puterile lor caracterul național și independent al *Tribunei* ca organ al partidului și al comitetului național și de a deveni ei stăpâni absoluți ai ziarului prin care voiau să orbească lumea românească și să servească — la adăpostul ori-cărei descoperiri — interese străine de programul nostru național și de principiile politice noastre autonomiste.

Când se văzură scoși din sanctuarul național, — vorba părintelui Lucaci, — când se convinseseră, că ori-ce sfârșiri de a se instăpâni earăși pe *Tribuna* se frâng fărîmă de rezistență desinteresată, energică și implacabilă a șefilor rămași fideli partidului și principilor noastre autonomiste, apostolii »indulcirea Românilor«, continuă opera lor erostratică cu rachete și bombe, cari explodau în zierele sturdziste de peste munți, în »Revista Orăștiei« și în broșuri ca »*Tribuna și Tribuniștii*«, povestea cea fermecată (ear' nu ferme-cătoare!) a dlui Ioan Slavici.

Dacă vom mai adauge, pe lângă acestea, și uneltirile de soboli ale emisarilor mincioși, cari cutierău Transilvania și Ungaria încărcăți de grozave misiuni diplomaticești dela dl Sturdza, — ne putem face o idee cât de ușor a fost să se provoace în sinul nostru desorientările, neîncrederea și descurajările cele mai nenorocite, chiar în momentele cele mai importante pentru noi, chiar în timpul cel mai favorabil de a inaugura nouă acțiuni naționale viguroase, cu ocazia sârbărilor »milenare«...

A fost voința binecuvântată a providenței neamului românesc și norocul partidului nostru, că tocmai la timp, în orele supreme, fulgerară între noi desvelirile senzaționale ale dlui Aurel C. Popovici, care incontestabil este unul dintre conducătorii noștri cei mai iubiți și cei mai cu autoritate.

Lumea care-l cunoaște pe dl Popovici, lumea care l-a văzut în cele mai grele împrejurări muncind, stăruind, luptând, expunându-se, jertfind și jertfindu-se ca un apostol, — era și este obișnuită să vadă în acest bărbat un model al caracterului și al demnității politice, un exemplu strălucit al devotamentului și onestității, un atlet incomparabil al principiilor și al luptei intransigente.

Nu se putea deci, ca desvelirile zdrobitoare ale dlui Popovici să nu afle crezământ dela prima cetire. Nu se putea să nu se creadă acel bărbat, care singur între exilații noștri politici este martir, într-unul-cât numai el și-a păstrat în valurile negre ale luptelor de partid din România desăvârșita independență de vederi și neatîrnarea materială.

Unui astfel de bărbat, predestinat a fi în viitor fala și mândria noastră, — trebuia să i-se creadă, mai ales când, în spriginirea desvelirilor sale, aducea argumente irefuzabile, dovezi complete, fapte și acte consumate!

De aceea n'a fost Român neprecupat, n'a fost amic sincer al nostru, care se nu se cutremure aflând din rostul autorisat al dlui A. C. Popovici, atestatele extrem de primejdioase, cari, la inspirația și influența dlui Sturdza,

se plănuiau cu țelul de a nimici bazele partidului nostru național: programul dela 1881 și principiile autonomiste, și de a prefăce întreg partidul într-o gască guvernamentală.

Capitularea cea mai rușinoasă în prețul unei problematice și dubioase legi electorale »europenești«, eată ori-bilul plan »diplomatic« al apostolilor de contrabandă ai »împăcării conflictului româno-maghiar«!

Dar' dl Popovici ne-a mai descoperit un fapt de extremă importanță și care confirmă tot ce am spus și ce vom spune noi în această privință: *duplicitatea culpabilă a politicii cu doi bani în trei pungi*; excamotarea unei intransigente prefăcute în scopul de a propaga o moderațiune nemernic de lașe!

Spăimântați de atitudinea eroică și salvatoare a celui cu adevărat *intransigent*, fulgerați de gravele lui descoperiri, diplomaticești moderați de lumea nouă, propoveduitorii »*direcției nouă în situația schimbată*«, — rămaseră cu totul desarmați și îngroziți se ascuseră în bărlugurile lor, cu nădejdea de-a eși de nou... la plinirea vremii, vorba părintelui Mangra.

La acușele zdrobitoare, vinovații nu putură produce, ca probe disculpante, nimic decât niște banade desmițiri »categoriale«, fără rost și fără vlagă, dar' și fără scrupule și fără rușine. Din acușăi voia să devină acușatori, dar' nu deveniră decât ceea-ce erau — calumniatori...

Un an de zile, acești onorabili politiciani, ascultătorii orbi ai unui bărbat politic orbit de patimă, dispărură de pe arena vieții noastre publice.

Mulți îi credeau morți și le cântau creștinește vecinica pomenire. »Morții cu morții« — își ziceau mulți, uitându'și de acea înțeleaptă cugetare poporană: »*poama rea nu pierce*«...

Intr'adevăr, dacă acei distinși diplomați, încetaseră cu activitatea lor pe față, lucrau cu atât mai febril în ascuns. Pe semne, așa era porunca!

Nu era, pentru dl Sturdza, oportună apariția »*in timpul mileniului*« a organului despre care în taină vorbeau multe oamenii sei!

Nu era, oportun, pentru-că un organ românesc la noi nu putea să treacă peste mileniu fără să-l combată aprig, cum l-a combătut *Tribuna* zi de zi. Ear' organul oamenilor puși sub comanda dlui prim-ministru îndulcitor de Unguri nu putea să lupte în contra sârbărilor »milenare«!

Dar', trecut odată »mileniul«, organul apărură... Era — *Tribuna Poporului* dela Arad...

Cu dl I. Rusu Șirianu în frunte ei își ziceau cu fală... »*aceași*«, par'că lumea nu l-ar fi cunoscut!

Fără program mărturisit, fără oameni cunoscuți ca *independenți*, cu șefi compromițați, ce rost avea acest organ? Era el reclamat de interesele noastre naționale, ori alte interese îl întemeiaseră?...

Atitudinea dubioasă, speculativă, gălăgioasă și circumspectă în același timp, a organului dela Arad, dete în curând răspuns acestor întrebări juste.

După-ce reuși să grupeze în jurul său o seamă de oameni a căror bunăcredință și dragoste de neam au fost surprinse ca să fie usate în alte scopuri și cari erau toți *trași pe sfoară*, — *Tribuna Poporului* începă să debuteze cu faimoasele »*Puncte de orientare*« ale oculului domn Eugen Brote. Aceste negre puncte veniau ca *veritabilul* program al organului fără de program...

Acum se dovedi *negru pe alb*, rostul nașterii ziarului. Acum se văzu *cine* l-a întemeiat și cu ce scopuri!

Propoveduind earăși »politica de îndulcire«, cei dela *Tribuna Poporu-*

lui nu făcură decât să documenteze că sînt emisarii gazetărești ai dlui Sturdza, care era și este adevăratul proprietar, în toate, al ziarului dela Arad...

Surprinși asupra faptului, prinși cu »punctele«, patronii *Tribunei Poporului*, fideli principiilor duplicității, deteră ordin să se cante pe altă coardă... Și începură repede după tonurile »dulci«, strigăte aspre de... intransigență. Erau *aceași*!...

Și de atunci au rămas *aceași*: cu perfida lor politică de duplicitate, cu... îndulcirea — intransigența, — adică, în definitiv, cu *nimica goală*!

Dar' nimica asta goală este astfel numai pentru noi; pentru ei ea înseamnă — *nimicirea*, *nimicirea Tribunei* și a celor rămași credincioși drapelului național!

Nu ne-am temut și nu ne temem că ne vor nimici, de aceea îi privim ca pe nimica toată. Trebuie să constatăm însă, că scopul lor era și este ntmicirea, distrugerea *Tribunei*, a șefilor noștri adevărați și a partidului!

Eată scopul infernal care l-a înduplecat pe îndulcitorul domn Sturdza să întemeieze la noi un organ, care este atâtău sturdzist, apoi brotist, și mai pe urmă de toate — va fi și românesc!

Apropo de aceste aserții, de al căror adevăr sîntem tot atât de perfect convinși pe cât de perfect ne dăm seama de gravitatea lor, — atragem atenția cetitorilor la părerile dlui Delavrancea asupra *Tribunei Poporului*, păreri reproduse de noi *textual* în articolul precedent.

Di Delavrancea, care este în măsura de a cunoaște toate tainele politice ale dlui Sturdza, știe ce spune și noi ne bucurăm că părerile sale confirmă în totul părerile noastre despre organul dela Arad.

Intr'adevăr, acesta era rostul *Tribunei Poporului*: propagarea politice de îndulcire a dlui Sturdza, ear' în acest scop distrugerea partidului, a șefilor și a *Tribunei*.

La partid' atentară prin faptul că l-au călcat disciplina și l-au sfărmat integritatea, constituindu-se ca *grupare politică a parte* și profesând principiile vrajei și urei între membrii partidului național, pentru al cărui program au evitat să se declare în organul lor.

Pe șefii partidului încercară și vreau să i distrugă, calumniându-i și nerecunoscându-le calitatea lor, cum fac de pildă cu dl Dr. Rațiu, pe care nu-l recunosc de president al partidului, căci de l-ar recunoaște, s'ar supune *disciplinei de partid*.

În fine *Tribuna*, această fortăreață, voia să voesc s'o distrugă cu ori-ce preț.

Însuși faptul fondării *Tribunei Poporului* este un atac la *Tribuna*, cu scopul de a o discredită pentru-ca s'o poată distruge cu atât mai ușor.

Contând la enormele dificultăți materiale cu cari se luptă *Tribuna* zi de zi, din cauza prigonirilor guvernamentale maghiare, dl Sturdza și oamenii sei au sperat să zdrobească *Tribuna* cu noul organ dela Arad și astfel să scape de cel mai riguros control al *politice de îndulcire*.

În scopul acesta perfid, oamenii de aici ai dlui Sturdza se folosiră de armele cele mai detestabile.

E destul să spunem, în baza mărturisirilor ce avem dela abonați ai *Tribunei* și *Foii Poporului*, — că domnul Rusu-Șirianu și »amicii« sei puținței, înainte de a-și fonda foaia, cutreerău sate și orașe îndemnând lumea românească să se aboneze la noul organ, — de oare-ce »*Tribuna*« în câteva zile va înceta să apară, ear' abonamentele vor fi perdute!

Nu-s acestea arme de-adeptul mișelești, incompatibile cu oameni cât de puțin onorabili?!

Da, recunoaștem că *Tribuna* și *Foata Poporului* au să lupte cu enorme greutate materiale, dar' asta nu înseamnă că ele nu vor exista, până sînt sub conducerea unor bărbați conști de datoria lor națională.

Dar' tocmai faptul că fondatorii *Tribunei Poporului* conțau și contează la strimțorările materiale ale organelor comitetului, constituie o crimă de ordin național!

Nu umblăm cu taine, și ca să-i facă cetitorii o idee de starea organelor naționale din Sibiu, publicăm în numărul acesta, la alt loc al ziarului, conspecte detaliate, exacte și autentice despre cheltuelile enorme ale *Tribunei* și *Foii Poporului*, pentru-ca obștea românească să vadă, că numai scopurile naționale sînt cari ne fac să fim... săraci.

Din acele conspecte, se vede că dela 1893 încoace cheltuelile număr-oarelor procese ale *Tribunei* și *Foii Poporului* se urcă la suma de peste **10.000 fl.** plus **6990 fl.** cheltueli de întreținere, călătorie etc. Adăugînd la aceste sume considerabile și alte cheltueli cari nu sînt induse în conspecte, avem rezultanta de vre-o **20.000 fl.**, sumă uriașă ce s'a cheltuit abia în patru ani ca să se salveze zierele comitetului național. (Vezi pag. II. Red.)

Venitele ziarelor și sentimentul de jertfă al conducătorilor noștri au acoperit și acoper mereu cheltuelile enorme ce ni-le face guvernul maghiar.

Și le vor acoperi mereu, pentru a salva zierele și pentru-ca să le ferească *neatîrnarea politică*!

Ei bine, cu toate acestea se găsesc oameni cari se voească a nimici *materialicește* *Tribuna*, dacă moralicește n'o putură nimeni.

La comanda și cu *spriginul moral* și *material* al dlui Sturdza, acei oameni au fondat *Tribuna Poporului*.

Dar' trecură doi ani și vor mai trece mulți, — totuși *politica reprezentată de »Tribuna«* va rămâne, ear' *cei cu politica de îndulcire* se vor îneca în dulceața *politicei lor*!

Doi ani de zile, cei dela *Tribuna Poporului* au promis marea cu sarea, au făgăduit »acțiuni cum nu s'au mai văzut«, dar' n'au făcut decât ceartă între frați și ură.

Recunoaștem, că *localicește* »*Tribuna Poporului*« își poate ave partea sa bună, dar' nu acesta a fost scopul fondării ei, ci acele tendențe pe cari le-am precizat înfierându-le.

Sînt la organul din Arad și oameni de bună credință, cari mai fac câte ceva! Dar' *tonul nu-l dau acestia*, ci oamenii dlui Sturdza, cari îl slăvesc și proslăvesc, publicînd toate discursurile lui, toate laudele »*Voinței Naționale*« și tot ce li-se dictează de dl Sturdza și de subalternii sei *Brote* și *Slavici*.

De mai multe-ori, *Tribuna Poporului* a pledat pentru *pacea între noi*, dar' tot cei-ce dictează acolo zădărnicesc ori-ce pace.

Dacă cei de bună credință dar' seduși din jurul *Tribunei Poporului*, ar da tonul acolo, pacea s'ar pute face în tot momentul.

Dar' nu ne vom pute împăciui nici-odată cu aceia, cari distrug partidul național, cari nu recunosc nici o disciplină de partid, cari fac o politică în doi peri, cari, în fine, întrețin legături politice nepermise.

Causa națională se vă dicteze, domnilor, ear' nu dl Sturdza, — atunci sîntem împăciuiți!

Vom continua, trecînd la chestiunea școalelor din Brașov.

Sibiuu, 14 Decemvrie n.

Alt episcop păgân. Dumineca trecută faimoasa societate de maghiarizare numită »*Nemzeti Szövetség*« și-a constituit filială în Cașovia. Episcopul șovinist *Bubics*, de altfel romano-catolic, nu numai că s'a făcut membru fondator cu 1000 coroane, și nu numai că a presidat adunarea, ci în cuvîntul său de deschidere a susținut îndreptățirea șovinismului maghiar față de naționalitățile, în flagrantă contradicție cu principiile primului rege al Ungariei, Sfîntul Ștefan.

Asemenea vederi nu se pot împăca cu principiile sublime ale creștinismului.

Va să zică avem în față de nou un episcop păgân.

Nuamă cât păgânismul lui favorizează maghiarismul, ear' păgânismul episcopului român: Szabo, slăbește românismul.

Autonomia catolică și biserica română gr-catolică. Unele ziare publică proiectul de *statut organic* al autonomiei catolice. Nu știm dacă e autentic, ori nu, acest text.

Constatăm însă că *nicăiri* în el nu se face amintire de biserica gr-cat. Prin urmare sau că biserica greco-catolică e lăsată să se organizeze separat, conform drepturilor sale, sau că e considerată ca contopită *deja în biserica romano-catolică*.

Firește asta ar fi culmea cutezanței!

Față de dieceasa catolică a Ardealului se face excepțiunile de lipsă așa că organismul ei, cu »statul catolic autonom«, rămâne neatîns.

Discursul dlui Maiorescu

— În chestiunea bisericii și școalelor din Brașov. — (Urmare).

Dle ministru-președinte, în vremurile din urmă s'a vițiat așa de tare atmosfera morală a acestei țări, fie cum ziceți d-voastră din cauza disidenților, fie cum zic disidenții din cauza d-voastră, fie cum credem noi opoșanții din amîndouă cauzele, încât te sfeștii să mai produci un act în mod convenabil. Câtă vreme era felul cinstit al acestei țări, era destul să aduc o așa scrisoare veche ca să fie bine adusă înaintea tuturor. Dar' de când ați turburat atmosfera țerei cu atâtea false acușări de fals, sînt silit să documentez acest act că este adevărat. Din întîmplare și din norocire, între scrisorile rămase dela tatăl meu am găsit și scrisori de ale d-voastră, domnule ministru-president actual, scrisori dela 1858, când lucrați d-voastră în comitetul național din Iași. Una din aceste scrisori este un răspuns, pe cât se vede, la o scrisoare a tatălui meu către d-voastră. Va să zică, dl D. Sturdza a fost la 1858 în corespondență cu tatăl meu, și fiindcă scrisoarea adresată lui Vasile Boerescu este numai cu 2 ani mai tîrziu, adică dela 1860, va recunoaște, sper, și iscălitura și scrierea, și va fi dar' constatat, că este adevărată scrisoarea ce v'am cetit.

Pe lângă acestea, sînt mulți, cari cunosc scrierea și subscrierea lui Vasile Boerescu, care se află pe aceeași scrisoare. Va să zică este o scrisoare adevărată.

Ce zice această scrisoare? Primul cuvînt al scrisoarei este, că în virtutea a două hrisoave date de Domnii Moldovei, biserica Sf. Nicolae și școalele din Brașov vin și cer alocațiune bugetară. Din capul locului nu este vorba de dănie, nu este vorba de favoare, ci este vorba de un drept rezultînd din 2 hrisoave domnești.

În adevăr, din archiva foarte veche a bisericii Sf. Nicolae din Brașov, care

nici nu era încă inventariată — și nu se simțise pe atunci necesitatea de a se face inventarul exact al celei arhive, precum s'a simțit mai pe urmă — din o primă și fugitivă privire s'a văzut că sînt acele hrisoave vechi dela Domniile Moldovei. Mai pe urmă, când s'a regulat toată arhiva lor, s'a constatat că pe lângă cele 2 hrisoave mai sînt și multe alte documente vechi și autentice de diferite specii, dar' toate dovedind drepturi dobândite aici în țeară.

Acele două hrisoave la cari se referă scrisoarea tatălui meu, sînt probabil hrisovul lui Aron-Vodă al Moldovei din 1594, pe care îl are biserica în original, care da preoților bisericii Sf. Nicolae din Scheiu-Brașov un ajutor de 12.000 aspri pe an și un alt hrisov al lui Mihail Racoviță, voevod al Moldovei dela 1731, prin care pe lângă că scutește oile și vitele preoților bisericii Sf. Nicolae din Brașov, dar' scutește și de vamă vinurile din vilele bisericii din Moldova; prima urmă de proprietate imobiliară a celei biserici din Moldova.

Din alt hrisov se vede, că și în Valahia biserica Sf. Nicolae avea aceeași subvenționare în aspri; dar' avea și moșia Budiștenii «cu câmp, pădure, viie și apă și vad de moară la Cotroceni». Actul e dela 1748. Și mai e în arhiva lor, a bisericii Sf. Nicolae, un act dela 1782, vrea să zică după trecere de 34 ani, cu numirea unui Ioan Christau ca vechil la moșia Budișteni. Vrea să zică ei administrău moșia aceasta în toată regula.

Și mai au între altele ca ultim act, o încheiere a divanului țerei românești, dela 1790, care întărind hrisoavele bisericii din Scheiu, spune că se se păzească privilegiile pogoanelor lor în vii din Scăenii pe valea Grecii.

Vă citez aceste câteva acte, numai pentru-ca să vedeți că acea vorbire din scrisoarea incidentală era în adevăr documentată; și că dar' începutul chestiunii e un început de reclamare de un drept din vechime.

Firește, dlor senatori, reclamare de un drept din vechime cu gând frățesc, în spirit de pace și dragoste.

Cine se gîndea în acele vremuri la reclamare de ceartă, la reclamare de proces, la reclamare contestată de cineva?

Găsiseră oamenii acestia documente de drepturi vechi din țeară și se adresa cu inimă caldă de Români, la conaționalii lor, ca să le spue: Voi care, secularisind chiar mănăstirile grecești, le-ați oferit o despăgubire în bani, când vedeți că și biserica noastră a avut moșii în țeara aceasta, și privilegiu, și scutiri, dați-ne un equivalent pentru acestea, căci avem o școală de întretinut.

Astfel s'a născut prima alocațiune bugetară în bugetul Moldovei la 1860. Cum știți, pe atunci erau camerele și ministerele încă separate în Moldova și în Valahia.

Dar', după-cum spunea Boerescu, era să se înscrisie și în Valahia o sumă pentru biserica și școala din Brașov, și în adevăr s'a înscris chiar pe anul 1861.

Nu am găsit aci în arhivă bugetul pe 1861, dar' se dovedește că s'a înscris, căci am, tot din scriptele răposatului meu tată, o adresă, o adresă către el dela 30 Martie 1861 din anul următor, iscalită de «Eforii școalelor române resăritene din Brașov», și anume: Ioan Popasu, protopop, unchiul meu, mai pe urmă Episcop la Caransebeș, acela care a fost ales Metropolit la moartea lui Șaguna, dar' nu a fost confirmat de guvernul ungar, totodată acela, care a stăruit mai mult pentru edificarea gimnasiului român; mai sînt iscaliți Damian Dateu, Șerban Popovici Barcian, Nicolae Voinescu și I. G. Ioan.

Eată ce zice adresa:

»Prea onoratului domn Ioan Maiorescu, directorul eforiei instrucțiunii publice, București.

Prea onorate domnule!

Din adresa înaltului minister al cultelor și instrucțiunii publice al țerei românești adato 15 Martie 1861 nr. 3388 pe care avurăți bunătatea a ni-o comunica prin onorata d-voastră adresă adato 17 Martie 1861 nr. 139 vîzurăm cu o rară mîngăiere sufletească că înalta cameră legislativă a principatului României, mișcată de simț național, binevoit a vota pentru susținerea gimnasiului alipit bisericii Sf. Nicolae din Brașov subvențiunea anuală de 15.750 lei după cursul monedelor din țeara românească.

»Prea onorate domnule!

»Din hîrtiile prea on. domniei-voastre, ce avurăți bunătate a ni-le comunica, ne-am convins pe deplin, că d-voastră n'ați cruțat nici o osteneală și ați întrebuițat toate mediile posibile întru spriginirea școalei noastre, ce se legea pe marginea cădereii, spre înlăturarea acelei rușini ne mai auzite, ce cu căderea ei ar fi trebuit să sufere întreaga noastră națiune etc. etc.

Va urma).

La situație.

Situația este mai liniștită la aparență, de oare-ce cei mai mulți deputați s'au dus la țeară, în mijlocul alegătorilor, se-i deslușesc, se-i capaciteze și se agiteze, fiecare în favoarea partidului său.

Din Viena se anunță, că Bánffy n'a avut așa mari succese, cum au trimbițat în primul moment oficioasele. Ziarele vieneze și »Bud. Tad.» anunță, că Bánffy a raportat Maiestății Sale despre situație, dar' n'a propus nimic nou pentru viitor.

Ziarele din Pesta anunță, că guvernul susține cu tărie proiectul lui Tisza. Există deci și mai departe unul din cele mai principale motive de obstrucție, care, după toate probabilitățile, se va continua cu vigoare după redeschiderea dietei.

Se vorbește, că Bánffy ar avea o nouă »carta bianca» pentru prorogarea dietei. Cu o nouă prorogare însă nu sînt de acord mai mulți din partidul liberal, cum e Széll K., Hegedűs ș. a. Se crede, că Bánffy nu va mai folosi »carta» pentru amînare, ear' disolvarea dietei deocamdată e ezchisă.

1848.

Cronica anului.

Brașov, 13 Decembrie.

Magistratul protestează contra învinuirii că ar voi să predee orașul Sécilor.

(S. W. nr. 103).

Felső-Rákos (Sécuime), 13 Decembrie

Sécui în număr de peste 10.000 au respins puținii soldați austriaci comandați de căpitanul Heydte.

(S. B. nr. 138).

Baia-mare, 13 Decembrie

Bem scrie lui Kossuth, că a intrat în Baia-mare, și că a umplut cu cătane și tunuri toate drumurile cari duc în Ardeal.

(Közl. nr. 191).

Schönbrunn, 13 Decembrie.

Windischgrätz în calitate sa de comandant suprem al armatelor austriace și de comisar regesc peste Ungaria aduce la cunoștința locuitorilor din Ardeal și Ungaria că a trecut peste hotarele Ungariei, cu armată »pentru a restabili siguranța personală etc.» Deci este interzis o răpl averea altuia, a aprinde și nimici satele, a deprada victualele. Antistiile și comunele sînt responsabile pentru pagubele provenite din ordinațiunea »guvernului revoluționar» fie ele de ori-ce natură.

(Samml. pag. 31—33).

Cronică politică.

Împăratul Wilhelm și situația politică.

Membrii presidenției parlamentului imperial german au fost în recepțiune la împăratul. Cu ocaziunea aceasta împăratul a caracterizat în general situația politică internațională și a expus și unele detalii.

Împăratul a declarat, că situația politică s'a schimbat în mod esențial; nu trebuie să fim pesimiști, dar' e învedereat, că lucrurile s'au desvoltat în de așa, încât să recere grabnic o rezolvare. Se poate, ca rezolvarea să vie mai târziu, dar' noi trebuie să fim pregătiți la ea.

Interesele contrare ale marilor puteri se acum la iveală și în astfel de împrejurări e îmbucurător, că Germania stă în bune raporturi cu toate puterile. Apoi împăratul a relevat chestia »Fașoda și politica Angliei», zicînd, că aceasta vră se-și ajungă unele scopuri prin o energie mare. Diferendul dintre Franția și Anglia nu interesează Germania; atitudinea ei în această chestie depinde dela atitudinea Rusiei.

Împăratul a lăudat puterea maritimă a Angliei.

În fine a vorbit despre proiectul de pace al Țarului, a lăudat năsuințele ideale ale lui și a zis, că poate să aibă și rezultate practice. Între aceste ar fi și aceea, ca statele să se deoblige a nu mai introduce noue invenții de arme ucigătoare, cum e d. e. noua armă »dum-dum».

În fine împăratul a povestit unele episoade din călătoria la Ierusalim.

Jertfele „Tribunei“.

— Conспект pe anii 1893—1897. —

În prim-articolul nostru de astăzi se face provocare la enormele jertfe de bani ce »Tribuna» a trebuit să facă pentru libertatea ce »și-a luat de a spune totdeauna adevărul.

De sigur nu este neinteresant pentru cetitorii nostri se vadă odată un mic conspect despre aceste sume jertfite pentru cauză în scurtul interval dela 1893 de când »Tribuna» e proprietatea partidului național.

Eată-l:

I. Amende și spese de proces. 1893.

17 Martie. Acusați Andrei Balteș, red. resp. al »Trib.» și Ioan Popa Necșa, pentru articolul dela 14/26 Oct. 1889 din »Tribuna». Osândiți: Balteș 2 luni, Popa Necșa 1 lună și »Tribuna» 500 fl. din cauțiune.

31 August. Procesul »Repliei». Afară de Aurel C. Popovici, a fost condamnat Nicolae Roman, directorul Institutului tipografic pentru răspândirea Repliei la 1 an închisoare și 300 fl. amendă.

12 Septembrie. Au fost osândiți pentru articolul dela 3/15 Decembrie al »Tribunei» și condamnați următorii: Sept. Albini 3 luni și 100 fl.; Russu Șirianu 2 luni și 30 fl.; Andrei Balteș 1 lună și 20 fl.; Alex. Dordea 1/2 lună și 20 fl. Total 170 fl.

16 Decembrie. Procesul pentru absența proprietarului Brote; »Tribuna» a fost oprită și proprietarul pedepsit cu 500 fl.

16 Decembrie. Același motiv și aceeași pedeapsă pentru »Foaia Poporului» = 500 fl.

22 Decembrie. Procesul »Foi Poporului» pentru articolul »România pentru noi». Condamnați I. Rusu Șirianu red. responsabil 20 zile, Popa Necșa 3 luni și ziarul pedepsit 500 fl. din cauțiune.

1894.

13 Martie. Procesul »Foi Poporului» pentru un articol de G. Petroviciu. Acusați și condamnați: G. Petroviciu 2 luni, Rusu Șirianu 15 zile, Popa Necșa, 100 fl. amendă.

29 Martie. Procesul »Tribunei» pentru poezia: »Mihaiu-Viteazul», nr. 191 din 1893. Condamnați: Balteș 4 luni închisoare, Popa Necșa 500 fl. amendă.

18 Aprilie. Procesul »Tribunei» pentru un apel din nr. 179 ex. 1893. Condamnați: G. Petroviciu 4 luni 100 fl., G. Crăciun 3 luni 50 fl., Popa Necșa 200 fl., A. Balteș 300 fl., »Tribuna» 500 din cauțiune. Total 1150 fl.

23 Aprilie. Procesul »Tribunei» pentru o adresă de aderență de Sim. Bratu, în nr. 209 din 1893. Osândiți: Bratu 20 zile închis. Balteș 60 fl. »Tribuna» 300 fl. din cauțiune. Total 360 fl.

24 Aprilie. Procesul »Tribunei» pentru aderență la »Replia». Osândiți: I. Munteanu și Lazar 6 săptămîni, Băbuț 1 lună, G. Lupu 14 zile, I. Popa Necșa 200 fl. amendă, »Tribuna» 500 fl. din cauțiune. Total 700 fl.

12 Iunie. Procesul »Tribunei», pentru adresă de aderență de mai mulți preoți, nr. 204 ex. 1893. Osândiți: Mai mulți preoți la câte 2—3 luni, Balteș 200 fl., P. Necșa 100 fl., »Tribuna» 300 fl. Total 600 fl.

5 Iulie. Procesul »Tribunei», pentru aderență Cuteanu și soții din Săcădate. Au fost osândiți prot. Cuteanu 300 fl., A. Balteș 200 fl., »Tribuna» din cauțiune 300 fl. Total 500 fl.

16 August. Procesul »Foi Poporului», pentru un articol din nr. 1 1894. Redactorul G. Moldovan osândit la 1 lună temniță, 300 fl. din cauțiune.

2 Octombrie. Procesul »Tribunei», pentru aderență la Replia. Condamnați Andrei Balteș, responsabil, 3 luni închisoare, I. Popa Necșa 2 luni și 500 fl. din cauțiune »Tribunei».

4 Octombrie. Procesul »Foi Poporului», pentru un articol din nr. dela 25 Februarie. Osândit redactorul G. Moldovan la 2 luni, amendă din cauțiune 300 fl.

23 Octombrie. Procesul »Foi Poporului», pentru articolul din nr. 7. Osândiți G. Moldovan, redactor 8 luni, Liviu Albini 2 luni (?).

30 Octombrie. Procesul »Tribunei», pentru aderență. Osândiți: Balteș la 2 luni, Șuteu, învătător 10 fl.

1895.

14 Maiu. Procesul »Tribunei», pentru aderență »Turzenilor»; toți osândiți. Balteș 2 luni, din cauțiune 300 fl., spese de proces 235 fl. 50 cr. Total 535 fl. 50 cr.

1896.

29 Septembrie. Procesul »Tribunei», pentru articolul »Biserica și Școala». Osândiți: Balteș, 1 an și 3 luni, 300 fl. din cauțiune și spese 29 fl. 89 cr. Total 329 fl. 89 cr.

3 Noembrie. Procesul »Foi Poporului», pentru poezia »La Ardeal». Balteș osândit la 4 luni, spesele 26 fl., din cauțiune 500 fl. Total 526 fl.

Spesele plătite în procesul Ioan Șerbu din Poiana 36 fl.

1897.

5 Octombrie. Procesul »Tribunei», pentru »Mehadica». Balteș osândit la 5 luni, din cauțiune 500 fl.

18 Noembrie. Spese de proces a lui Balteș, pentru »Tribuna» 124 fl. 89 cr.

18 Noembrie. Spese de proces restante, pentru mai mulți preoți 269 fl. 15 cr.

1898.

19 Maiu. Amende pentru »Tribuna»: din procesul lui Balteș (vezi nr. 22) 28 fl. 50 cr.

7 Iulie. Restanță de amende pentru Russu Șirianu și Popa Necșa la »Foaia Poporului» 187 fl. 70 cr. Total 10.014 fl. 53 cr.

II. Alte spese mărunte.

Pe lângă suma amendelor și speler de proces sînt a se mai adauge diferite spese de călătorie și întreținere a condamnaților. Eată lista acestora:

1893.

17 Martie. Călătoria Balteș și Popa Necșa la Cluj. Salare: Balteș pe 2 luni în temniță, lui Popa Necșa pe 1 lună în temniță.

31 August. Călătoria lui Nic. Roman la Cluj. Salare lui N. Roman pe un an în Seghedin. Călătoria lui S. Albini, Russu Șirianu, Andrei Balteș și Alex. Dordea la Teghedin. Salare: Septimiu Albini în temniță Seghedinului pe 3 luni. Russu Șirianu în temniță Seghedinului pe 2 luni. Andrei Balteș în temniță Seghedinului pe 1 lună. Alex. Dordea în temniță Seghedinului pe 1/2 de lună.

22 Dec. Călătoria lui Russu Șirianu la Cluj, proc. »F. Pop.» Călătoria lui Popa Necșa la Cluj. Salare: Russu Șirianu în temniță 1 lună, Popa Necșa în temniță 2 luni.

1894.

13 Martie. Călătoria lui Russu Șirianu și Popa Necșa la Cluj.

29 Martie. Călătoria lui Russu Șirianu și Popa Necșa la Cluj. Salare: Balteș în temniță 4 luni.

18 Aprilie. Călătoria lui Balteș și Popa Necșa la Cluj.

16 August. Călătoria G. Moldovan la Cluj.

2 Oct. Călătoria lui Andrei Balteș și Popa Necșa la Cluj. Salare: Balteș 4 luni în temniță. Popa Necșa 2 luni în temniță.

22 Oct. Călătoria lui George Moldovan la Cluj. Călătoria lui Liviu Albini la Cluj. Salare: George Moldovan 9 luni în temniță. T. Liviu Albini 2 luni în temniță.

30 Octombrie. Călătoria lui Balteș la Cluj și 2 luni în temniță.

1895.

14 Maiu. Călătoria lui Balteș la Cluj și I. Marshall. Salare: Balteș 2 luni în temniță.

1896.

29 Septembrie. Călătoria lui Balteș și Marshall la Cluj. Salare: Balteș 15 luni în temniță.

1897.

5 Octombrie. Călătoria lui Marshall la Cluj.

30 Noembrie. Călătoria lui Dressandt la Cluj.

Sub pozițiile înșirate aci s'a dat în total 6990 fl. Adausă la suma de mai sus (10.014 fl. 53 cr.) avem suma considerabilă de 17.004 fl. 53 cr., abstrăgînd dela alte măruntșuri dese.

Și acesta este un capital, care dacă s'ar fi elocut cu interesele intereselor azi ar face peste 20.000 fl.

Chestiuni școlare.

Foaia pedagogică.

S'a pus în discuțiune chestiunea foi pedagogice. Există de present una singură la noi, aici în Sibiu. Are în fruntea sa patru profesori distinși, și totuși e așa de puțin lăpătit, puțin spriginită. Poate-că publicul la care reflectează, e de vină; poate-că și ea: nu se poate impune.

Ultimul număr, care e penultimul pentru anul acesta sfîrșește cu următorul avis, în parte simptomatic:

»Apropiindu-ne de sfîrșitul anului al II-lea al »Foi Ped.» ne îndlinim o plăcută dorință, mulțumind respectuos P. S. S. dlui episcop al Caransebeșului, care mai ales pe comunitate bisericească din dieceza sa le-a îndemnat la abonare, apoi P. S. S. dlui episcop al Aradului, care a atras atențiunea protopresbiterilor tractuali asupra foi noastre. Prin aceasta, îmbunătățindu-se încetarea starea financiară a foi în semestrul al II-lea, am putut continua cu scoterea ei până la sfîrșitul anului.

Rămînîndu-ne abonenții anului acestuia și pentru viitor, vom a continua cu edarea foi și în anul ce urmează. Rugăm însă pe p. t. abonenți a-și reînnoi de cu vreme abonamentele, ca să fim orientați, dacă mai putem continua sau nu.

Totodată, mai mulți dintre dd. abonenți ai sem. I-ii, cărora li-s'a trimis foaia și pe semestrul al II-lea, fiind în restanță cu costul abonamentului, se binevoiască a se achita de această datorie a lor cât mai curînd.

Deși, cum vedem, unica foaie pedagogică stă cât se poate de rău, s'a ivit totuși între învătătorii nostri, și anunit chiar între învătătorii greco-catolici din jurul Sibiuului, ideea de a cere înființarea unei noi foii pedagogice în Blaj.

Ar fi să fie atunci două, ambele cu un colorit confesional, și ambele slabe și nespriginite. Și nu înțelegem în ce scop? Nu înțeleg nici alții, din mijlocul cărora s'a ivit o a treia idee:

»Învătătorii se nu mai insiste pentru o foaie pedagogică specială, ci se se grupeze pe lângă Foaia Poporului, care e ieftină, lăpătită și bogată, și care din multe sale coloane poate segrega vre-o 6 pentru învătători.

Ideea nu e rea. Mai mulți învătători s'au pronunțat în favorul ei și continuă a se pronunța. Noi de-aseamenea o ținem foarte bună și o considerăm deocamdată ca cea mai potrivită rezolvare a chestiunii sulevate.

Ce alianță firească: dascălii români cu Foaia Poporului, care înșiși e un dascăl al poporului nostru. Un dascăl cu foarte mulți elevi și cu o vastă școală!

Eată încă unele voci asupra chestiunii, care lăsăm să se mai desbată până să ne dăm ultimul cuvînt:

Feneșul-sînesc, 12 Dec. n.

Cu plăcere am cetit în »Chestiuni școlare» nr. 258 al »Tribunei», unde confratele »Câmpeanul» își dă părerea, ca în lipsa mijloacelor materiale împreunate cu redactarea unei foi, se aliam cu »Foaia Poporului», la care se adaugă 1/2 oală cu afaceri școlare și prețul celei foi se rămînă tot acela.

Mă bucur de eucetul bun al confratelui »Câmpeanul». Atunci am avut învătătorimea din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș o foaie politică, școlastică, la care pe altă cale am ajuns numai peste câteva decenii de ani.

Dacă cei dela Blaj însă nu se vor învoi la o astfel de alianță, începă cu D-zeu a redacta foaia, socotind că sînt destule spese spre a o suporta.

Dacă nu, atrag atenția acelor, adevărat rev. președinte și a celorlalți, deasemenea și a confratilor învătători, ca să se decidă cât mai curînd, căci se apropie lumina la deget. E aci Anul-Nou, la care sibiienii și alții au propus eșirea primului număr din »Foaie».

Nu cumva din două să rămînem pe jos. Întăresc încă odată propunerea colegului »Câmpeanul», că adevărat »Foaia Poporului» străbate deja și prin căsuțele țeranului român cu mulțimi de povești, la cari se va mai adăuga și afaceri școlare spre a lumina pe bieții țărani și în afaceri de acestea, spre ale lumina mintea se-și deie pruncii la școală ori meserie și spre a vedea clar necazurile unui învătător cu băieții de școală.

Ioachim Pop, învătător.

La

Abonament lunar

pentru

Decembrie st. vechiu

învîtă

Administrația ziarului »TRIBUNA».

Cronica zilei.

Sibiu, 14 Dec. n.

Di Leon Bourgeois, fost ministru al instrucției publice din Franța, a sosit Duminică în București.

Di Bourgeois, care întreprinde o călătorie științifică în Orient, va rămâne în București vre-o 8 zile.

Monument lui Șaguna. Corpul profesoral din Brașov premerge cu un frumos exemplu, oferind o sumă de 283 fl. colectată pentru monumentul lui Șaguna.

Zeloși profesori însoțesc oferta cu următoarele șire:

Subscriși membri ai corpului profesoral dela școalele medii și superioare gr-or. române din Brașov, în deplină conștiință a neclintitei lor datorințe întru cultivarea și propagarea idealului, în deplină conștiință a neperitoarelor merite ale Marelui metropolit Andrei față cu națiunea și biserica sa, cuprinși de cel mai profund sentiment de pioasă recunoștință și mulțumită către umbra giganticului spirit al lui Șaguna, care a planat asupra acestor școale cu binecuvântarea sa la punerea temeliei lor, — oferă pentru mărețul scop al ridicării unui monument comemorativ lui Șaguna sumele benevole mai jos semnate și se deobligă a le plăti succesiv până la încheierea anului școlar de față:

Virgil Onițiu, director școl. 15 fl.; Arsenie Vlaicu, director școl. 15 fl.; George Chelariu, dirig. școl. reale 15 fl.; Ioan Popea, 15 fl.; Pant. Dima 10 fl.; Ipol. Ilasievici 10 fl.; Lazar Nastasi 10 fl.; Paul Budiș 10 fl.; Ioan Socaci 10 fl.; Andrei Băseanu 10 fl.; Ioan Panțu 5 fl.; Dionisie Făgărășianu 15 fl.; Vasile Goldiș 15 fl.; Dr. Ios. Blaga 10 fl.; Nicolae Bogdan 10 fl.; Dr. Ioan Bunea 10 fl.; Aurel Ciortea 10 fl.; Paul Percea 15 fl.; Dumitru Lupan 15 fl.; George Vătășan 10 fl.; Nicol. Puican 5 fl.; Axente Banciu 10 fl.; Dr. Const. Lăcea 5 fl.; P. Ciorogariu 5 fl.; Petru Roșca 5 fl.; Timoteiu Popovici 8 fl.; Dr. V. Glodariu, prof. pens. 10 fl.

Prelegeri în Seliște. Prelegerile populare în Seliște se continuă cu zel vrednic de laudă.

Duminică trecută a vorbit directorul școalelor, dl. Lăpădat, despre *industriași*. Prelegerea a fost foarte frumoasă și instructivă. După el a ținut o prelegere interesantă zelosul medic tânăr Dr. N. Comșa vorbind despre marelui neuitatului arhiepiscop Șaguna. Astfel serata s'a prefăcut în o frumoasă serbăre în memoria vrednicului arhiepiscop. Dl. Dr. Comșa a atins meritele lui Șaguna, a arătat cum trebuie să cinstim memoria bărbatului mari și a îndemnat pe ascultători să contribuie pentru monumentul lui Șaguna.

În privința aceasta s'a pornit în Seliște o mișcare foarte laudabilă. Cu privire la prelegerile populare ni-se scrie, că bravi Selișteni iau parte în masă la ele, chiar și femeile. Noi felicităm pe inițiatori pentru ideea minunată de-a lumina și pe această cale poporul. Ar fi de dorit, ca exemplul lor să afle imitatori pretutindenea printre Români. Precum cu zelul lor național învâpăiat Seliștenii sunt de model, astfel ei ne pot servi de exemplu între altele și cu prelegerile populare.

Postul de medic în comuna românească Dobrița e vacant. Ar fi de dorit, ca să competeze medicii români. Petițiile se se adreseze preturei din Alibunar, comitatul Torontalului.

Din Voila ni-se scrie cu datul 13 Decembrie n.: Ieri s'a întâmplat restaurarea primăriei comunale. Cu ziua de ieri a căzut dela putere acel grup în frunte cu vesticul Samoila Gabor al Lomului, care a stăpânit în timp de cincisprezece ani.

Ales de primar a fost Daniil Gabor, un om de omenie și cu frica lui Dumnezeu. Această splendidă reușită e a se mulțumi energicului și neînfricabilului tânăr preot Alexandru Șerban. Mulțumirea e generală.

Broșură confiscată. »Gazeta Transilvaniei« scrie următoarele: Zilele acestea a sosit la adresa unui librar din Brașov o broșură germană, intitulată: »Din trecutul viitorului și prezentul Sașilor ardeleni«. Oficiul vamal din Brașov însă a confiscat aceste broșuri pe cuvânt, că sunt agitatoare, ear' ministrul unguresc de interne, căruia i-s'a înaintat cauza, a oprit răspunderea lor. Se zice, că autorul broșurei e consilierul școlar Rhomeder din München, care cu ocaziunea sărbătorilor pentru Honterus a petrecut mai multe zile în Brașov. În broșură e acuzat guvernul unguresc pentru volnicie și de aceea s'au luat aceste măsuri. Acum va avea dl. Rhomeder cu o dovadă mai mult, că guvernul unguresc nu e volnic, ci »liberal!«

Cassarea bacalaureatului. Într-o conferință ținută la Sorbona din Paris, profesorul Ravisse a cerut cassarea bacalaureatului ce nu servește decât ca să deprimeze inteligențele și să distrugă inițiativele. El a conchis insistând asupra necesității ce există de a da Franciei generațiuni mai bune decât pâuă acum.

Banchet. Studenții dela universitatea din București organizează un banchet în onoarea delegaților lor la congresul din Turin, cari s'au întors de curând și au apărut în congres atât de vrednic cauza română.

Banii statului — risipiți. Fabrica de hârtie de împachetat din Arad a fost silită să sisteze plățile, de oare-ce se află pe pagru falimentului. Proprietarul fabricii, care totodată este și director la o bancă jidano-maghiară din Arad s'a dus la ministru, ca să ceară bani să-și scape întreprinderea de bancrot. Până acum fabrica a primit dela stat suma enormă de 20.000 florini — ca ajutor.

Adece nu e de ajuns, că o mulțime de lucrători cari erau angajați în fabrica îndură acum pagube enorme în urma sistării plăților — a mai trebuit ca ministrul să păgubească țeara întreagă prin acordarea ajutorului de 20.000 fl. — pentru-ca să-și salveze favoritul!

Noul ministru croat, Cseh Ervin, fost fișpan în Eszék, a depus alaltăieri jurământul în mâinile Monarchului și apoi imediat a fost primit în audiență. În foaia oficială s'a și publicat deja autograful prea înalt, prin care *Iosipovich* e absolvat și Cseh e investit cu demnitatea de ministru al Croației — Slavoniei — Dalmației în guvernul central din Budapesta.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlul G. Dr. în O. M. Nu putem să ne ocupăm așa pe larg cu chestii pur personale. Astfel de afaceri trebuiesc rezolvate cu o procedură sumară. Publicul nostru n'are cunoștință de întreaga afacere, prin urmare nu-l împoartă întreg istoricul. Dacă vrea să publice ca inserat, condițiunile se spun în fruntea foii.

„Pedecă“. Ai observat, că privitor la alegeri ai fost întrecut de altul. Altă-dată fii mai grabnic — și apoi vom vedea, și vom împlini dorința d-tale. — Partea privitoare la matriculantul, care a cântat să sârute el mai întâiu mireasa... și cea despre defraudantul pretor, e prea interesantă. Numai că astfel de lucruri vor trebui eventual să se dovedească înaintea legii. Te angajezi?

Tribuna Literară.

DELA ATENEU.

Duminică seara s'a deschis la Ateneu seria conferențelor anului acestuia.

A fost o serată literară-științifică, variată și interesantă.

Sala mai mult decât plină; auditor ales.

Cel dintăiu a luat cuvântul dl. V. A. Urechia, care într'un discurs entusiast, dar' cam lung, a arătat marile merite ale regretatului fondator al Ateneului.

Oratorul se plânge de ingratitudea unor politicieni, cari — după-cum se știe — au avut o purtare atât de nedemnă și plină de cinism față de memoria marelui om.

După dl. Urechia a venit la tribună dl. Alex. Șonțu, care a declamat o bucată în versuri închinată memoriei lui C. Exarcu.

O altă bucată în versuri, tot în onoarea fondatorului Ateneului și pe care a recitat-o dl. Urechia, a fost datorită dlui Haralamb G. Lecca.

În sfârșit, publicul primește în ovații prelunge pe distinsul nostru bacteriolog, dl. Victor Babeș, care urcându-se la tribună, vorbește despre apa Bucureștilor.

Savantul profesor arată importanța capitală pe care o are apa pentru sănătatea unui oraș, și deosebita însemnată a chestiunii pentru capitala noastră.

Apă Dâmboviței e plină de microbi, și dintre apele curgătoare din apropierea capitalei, nici una nu este recomandabilă pentru alimentarea orașului.

Apă suterană este superioară apei de gârlă; ea nu conține microbi și numai ea poate fi utilizată cu adevărat folos într'un sistem de alimentare a Bucureștilor.

Dl. Babeș arată condițiunile unei ape potabile și mijloacele prin care se poate purifica de bacterii. Mijloacele acestea sunt filtrarea și ferberea. Vorbește apoi despre deosebitele sisteme de filtre, folosul ca și pagubele cari ar pute să decurgă din întrebuintarea lor neingrijită.

În susținerea conferinței sale, ilustrul savant s'a slujit de mai multe planșe grafice, de proiecțiuni, — exhibându-și mai multe aparate de laborator.

Publicul l'a întrerupt de mai multe ori cu aplauzele-i calde, dar' de multe ori cam nepotrivite față de natura științifică a chestiunii pe care o desvolta dl. Victor Babeș.

INFORMAȚIUNI.

Compoziții nou românești.

Aflăm cu plăcere, că cunoscutul pianist și conservatorist român dl. G. Șorban va scoate în curând de sub tipar mai multe compoziții românești, între cari »*Mai am un singur dor*« pentru voce (alt sau bariton), »*Peste vîrfuri trece luna*« pentru cor bărbătesc, »*De-aș avea și eu o floare*«, cor bărbătesc, 2 piese pentru dans, o »*Sîrbă*« și o »*polcă*« franceză.

»*A trage pe sfoară*«. Eată o problemă de actualitate: de unde vine vorba: a »*trage pe sfoară*«?

Cu aceasta s'a ocupat deunăzi dl. Ghibănescu, în ședința societății »*Arhiva*« din Iași. Eată ce scrie despre conferința dlui Ghibănescu »*Propaganda*« din Iași:

»În primul loc d-nul Ghibănescu face istoricul zicătoarei »*a trage pe sfoară*«.

D-sa citează din scrierile cronicarilor Miron Costin și Neculcea, pasaje referitoare la resmeriță și arată după acești cronicari, cum oamenii își dădeau de veste când era vre-o năvălire, mai cu seamă din partea Tătarilor, cari erau foarte dese. Se aprindeau căpiți de fân, cari adesea erau imbinat cu păcură pentru a face fum mai mult și atunci se zicea că: »*s'a dat sfoară n' feară*«.

După acest semn locuitorii dela sate știau că se pregătesc vre-o încălcare a dușmanului și deci după sfoară se trăgeau către pădure.

De ocamdată însă cum vedem această expresie nu dădea nuanța de păcăleală. S'a întâmplat însă, adese-ori, când se dădea semnal de giaba, numai pe simple bănuiele, și aceasta a făcut ca mai târziu »tragerea pe sfoară« să intrupeze ideea de păcăleală....

Scopul în drept. »Constituționalul« anunțând noua carte tradusă de dl. T. V. Păcățian, zice:

»Nu ne îndoiim, că cei-ce se ocupă cu știința dreptului și apreciază la adeverată sa valoare pe autorul *Scopului în drept* vor primi cu plăcere vestea ce le-o aducem și se vor grăbi a încuraja pe traducător, care merită o deosebită încurajare pentru munca sa«.

„Liga Română“ despre „Zarand și Munții-Apuseni“.

Liga Română serie:

»*Zarandul și Munții-Apuseni ai Transilvaniei*«. Descriere de Silvestru Moldovan, cu 9 ilustrațiuni și oșchiță. Sibiu, 1898.

Dl. Silvestru Moldovan este cunoscut publicului iubitor de literatură geografică și etnografică, prin scrierile: *Teara-Noastră*, precum și prin alte lucrări literare.

Cartea anunțată aici cuprinde pe 303 pagini o plastică și atractivă descriere pitoreștilor *Munți-Apuseni*, patria Moților și tărîmul revoluțiunilor române ale lui Horia, Cloșca și Crișan, și Iancu, precum și a întinsului județ al *Zarandului*.

Autorul a călătorit însuși prin mai toate numeroasele regiuni și localități pe cari le descrie, așa că cetitorul se alege din această lectură nu numai cu folositoare cunoștințe de orografie, topografie, etnografie, ci și cu impresiuni de călătorie. Limba e pretutindenea o românească impecabilă, ușoară, curgătoare.

Ilustrațiunile sînt bine alese și bine executate; ele contribuiesc foarte mult a da viață scrierii.

Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesantă, din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adever se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Noi din parte-ne, o recomandăm cu căldură tuturor celor-ce vor să cunoască acea țeară, în care se petrece chestiunea națională, acea țeară, spre care mii de priviri sînt îndreptate în zare, spre care zeci și zeci de mii de inimi românești bat cu atîta dor, cu atîta nerăbdare....

Până una alta, să o studiem serios, căci ea merită atîta atențiune din partea noastră. Ea ar merita mai mult chiar: Cetind cartea dlui Moldovan, stai și admiră mereu rara frumuseță naturală a Ardealului, și te miri, că se găsește

atît de puțini Români la noi, cari să înțeleagă, câte plăceri și învățăminte ar avea pentru ei câte o excursiune în acele fermecătoare regiuni locuite de frați de ai noștri.

Să sperăm, că această scriere va avea darul să îndemne pe mulți dintre noi a vizita în mod sistematic mîndra Transilvanie.

»Tipografia“, societ. pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călințarul Poporului

pe anul comun

1899.

Dela 1848, (din prilejul aniversării al 50-lea).

Adunarea dela »*Duminica Tomei*« în Băi. Andrei Murășan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă.
Eu mîs, esc, și sînt Român, poezie de I. Dariu.

Teară fără bătrîni, poveste de V. A. Urechia.

Anecdote.
Doine și icoane din lumea românească. (»Limba, portul și moșia«).

Doine și strigături populare: De pe Murăș; De pe Tîrnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții-Apuseni; Din Bănat; Din Teara-Oasului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul Nostru, cronică întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitluri:

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericesti, afaceri economice, frunțașii români morți, dela fraji, stări grele pretutindeni, etc.

Economic: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele reguli pentru grija sănătății. — Povești.

De rîs.
Tîrgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andrei Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiat român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Regedina și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român »mărginean« călare. 6. O Româneă din jurul Sibiului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinăreă din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Cibele). 10. Un țeran român din Bănat. 11. Scenă din Seliște (l. Sibiu). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: »Bisericeuța« (o stîncă). 15. — »Moara dracului«. 16. 7 W. E. Gladstone (portret). 17. 7 Prințul de Bismarck. 18. Imperatoarea-Regină Elisabeta.

În estian călințarul e cu o întreagă coală mai voluminoasă decît anul trecut, estinzîndu-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: »*Tipografia*«, societate pe acțiuni în Sibiu Strada Poplăcei 15.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Joi, 14 Decembrie n.

Schach dem König.

Comedie istorică în 5 acte, de H. Aug. Shaufert.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

În 13 Decembrie n. 1898.

Hotel »*Imperatul Romanilor*«: Sziklay, Molitoris, ingineri supremi, Tenner, voiajor, din Arad, Löwi, econom din Ciaba; Dan, protopop din Făgăraș; Poczinsk, administrator din Cluj; Silberbauer, de Majo, Kun, Wolgemuth, Jakob, din Viena; Veres din Brașov, Indig din Cluj, Löffler din Sighetul-Marmajiei, Lauter din Budapesta, comercianți.

Hotel »*Neurhner*«: Arnold, Gál, din Cluj, Ungar, hotelier din Bichi-Ciaba.

Hotel »*Mellzer*«: Grossmann, privatier din Arad; Spinescu, oficial din România; Kordes, Dr. de filosofie, Schwarz, voiajor, din Budapesta.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Dec. n. 1898

Sămînțe	Căutatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Căutatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până		dela	până
Grâu						
Bănățesc nou	75	10.—	10.10	76	10.15	10.20
Grâu de Tisa	75	10.20	10.3	76	10.35	10.40
Grâu de Pesta	75	10.15	10.2	76	10.35	10.4
Grâu de Alba-Reg.	75	10.20	10.25	76	10.35	10.4
„ Bacia	75	10.30	10.35	76	10.40	10.45
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—	—
Sămînțe vechi ori noue						
Secară	prima	70—75	8.0	8.5		
Orz	de nutreț	60—62	5.20	6.50		
„	de vînare	62—64	6.80	7.60		
„	de bere	64—66	7.80	8.70		
Ovăș		39—41	5.75	6.10		
Cucuruz (porumb)	bănat.	—	5.50	5.55		
„	de alt soi	—	4.45	5.50		
Meiu		—	—	—		
Hrișcă		—	4.80	4.0		
Grâu	Mart-Apr.	9.7	9.7			
„	Sept.-Oct.	—	—			
Cucuruz	Main-Iun.	4.82	4.8			
„	Iulie-Aug.	—	—			
Ovăș	Mart-Apr.	5.96	5.9			
„	Oct.	—	—			
rodute diverse						
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—			
„	roșie	—	—			
Oleu de rap.	rafinat	—	—			
Uns. de porc	dela Pesta	6.—	56.50			
„	dela țeară	—	—			
Slănină	svîntă	—	—			
„	afumată	55	56.—			
Seu		—	—			
Prune	slavon, nou	—	—			
Lăctar	bănățesc	—	—			
„	brută	—	—			
Miere	galbînă străcurată	—	—			
„	de Rosenau	—	—			
Ceară		—	—			

Cursul pietii din Sibiu.

Din 13 Decembrie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.50	vînd	9.54
Lire turcești				
Imperiali (15 R. aur)		19.05		19.12
Buble rusești 100 a		127.—		128.—
Galbeni		5.64		5.68
Napoleon-d'or		9.51		9.55
100 Marco germane		58.60		58.90
Livre sterling		11.98		12.06

Bursa de Budapesta.

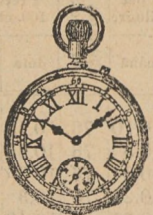
Din 12 Dec. n. 1898.

Renta de aur ung. 6%		
„ 4%		
„ val. cor. 4%		100.25
Imprumutul căilor ferate ung.		121.50
Amortizarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)		122.50
Amortizarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)		102.—
Bonuri rurale ung.		98.—
„ croate-slavone		99.—
Obligațiunile desp. regalilor		101.50
Imprumut cu premiu ung.		156.—
Leuri pentru regularea Tisei și Seghedin		140.—
Renta de hârtie austriacă		102.50
„ de argint austriacă		102.25
„ de aur austriacă		128.50
Leuri austriace din 1860		160.25
Acțiunile băncii austro-ungare		955.—
„ de credit ung.		—
„ de credit austr.		—
Scrieri fonciare ale institutului de credit și economiei „Albina“		102.—
Argintul		5.70
Galbeni împărătești		5.66
Napoleon-d'or		9.55
100 imp. germane		58.9
London 10 Livre sterlingi		120.55

Bursa de Viena.

Din 12 Dec. n. 1898.

Renta de aur 6%	122.20
„ 4%	160.—
Renta ung. v. c. 4%	122.—
Imprumutul căilor ferate ung.	
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oat ung (I-a emisiune)	101.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de Oat ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	199.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
„ „ pentru regularizarea Tisei și Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ „ argint austriacă	101.80
„ „ aur austriacă	122.80
Leontzi austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austri.	—
Argintul	5.71
Pașani împărătești	5.69
Napoleon-Pier	9.66
Măd 100 hlap. germane	59.—
London 10 Livres sterlingi	120.45

Important pentru ori-cine!!

Vânzare totală cu prețuri uimitor de ieftine
12 obiecte prețioase numai cu fl. 2.65.

- 1 pompos oroloj de buzunar, Anker-Remontoir, de nickel; cu capac gravat; 3 ani garanță
- 1 elegant lanț de oroloj (de nickel ori aurit, — după dorință), cu jou-jou frumos, sistem de Paris
- 1 elegant ac pentru cravată de goldin dublu amer. cu imitație de briliante.
- 1 păreche cercei pompoși de goldin dublu amer. cu imitație de briliante.
- 1 garnitură de chemisette și nasturi pentru guler de goldin dublu amer. constând din 5 bucăți
- 1 păreche de nasturi pentru manșete din goldin dublu amer. cu marcă.

Aceste 12 obiecte prețioase le trimite la comandă până-când mai sunt în deposit, pe lângă rambursă sau trimiterea anticipativă a sumei de fl. 2.65 (mai înainte singur numai orolojul anker remontoir de nickel a costat 5 fl.) Obiectele nepotrivite le rescumpăr în timp de 8 zile.

E. HOLTZER,

deposit en gros de oroloaje și juvelii în Cracovia (Krakau, Stradom 18).

Prețuri-curente gratuit și franco.

Liferantul Asociației oficianților de stat austriaci c. și reg.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului
Andrieu baron de Șaguna

sau
luptele naționale-politice ale Românilor

1846 — 1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Mare provisiune

primește agenți solizi, harnici, cari vor să se ocupe cu vinderea de losuri permise prin lege, pe lângă rate lunare, pentru o mare casă de credit (societate pe acțiuni).

Oferte sunt a se adresa sub „Mercator“ la **Bernhard Eckstein**, Annonc.-Exped., Budapesta, V., Badgasse 4.
[1860] 5—5

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrieu bar. de Șaguna

și
Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum
cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — peste
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.

„Bocșana“,

INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT, CA SOCIETATE PE ACȚII
în Bocșa-montană.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește:

- 6% dacă acestea nu se ridică cel puțin 1 an.
- 5% dacă acestea stau mai puțin de 1 an.
- 4% cont-curent.

[1001] 9—

Direcțiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea numită veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare populară a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

și
BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-
păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI ȘI BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

EDITURA „TRIBUNEI“ ȘI A „FOII POPORULUI“.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.